

Soivan Siilin Äänenavausvihko

Opas varhaiskasvatuksen musiikkipedagogiikkaan

J. Heikkinen & H. Pajuniemi

Esipuhe

Pitelet käsissäsi nuottivihkoa, joka on tarkoitettu työkaluksi kaikille lasten kanssa touhuville. Monet kokevat, etteivät ole lainkaan musikaalisia. Kuitenkin suuri osa ihmisistä osaa tanssia rytmiin, havaita, jos sävelmä menee ”oikein ” tai ”väärin”, tunnistaa erilaisia soittimia ja muistaa tuttuja sävelmiä. Nämä kaikki ovat musikaalisuuden eri ilmenemismuotoja. Tämä nuottivihko on helposti ymmärrettävä ja käytännönläheinen opas musiikkipedagogiikkaan varhaiskasvatuksessa. Toivomme sen antavan ymmärrystä musiikin monipuolisista käyttötavoista, sekä kannustavan lukijaansa käyttämään musiikkia varhaiskasvatuksen välineenä. Viime kädessä nuottivihosta suurimman hyödyn saavat itse lapset.

Soiva Siili on 20-vuotias lastenmusiikkiyhtye, joka on palkittu mm. lastenkulttuurin valtionpalkinnolla. Yhtye on tehnyt yhteistyötä useiden eri toimijoiden kanssa ja he ovat pitäneet erilaisia koulutustilaisuuksia ympäri Suomen. Soiva Siili on projektillämme luonteva yhteistyökumppani, sillä heidän tietotaitonsa varhaiskasvatuksen musiikkipedagogiikasta on Suomen kärkitasoa. Helposti ja kätevästi laulujen pedagogisia tavoitteita ja soveltuvuuksia avaava nuottivihko tuo Soivan Siilin musiikin lapselle silloin, kun siitä on hänelle eniten hyötyä.

Vihon kuvituksesta haluamme kiittää Iida Sofia Peltosta.

Antoisia laulu- ja leikkihetkiä nuottivihkomme parissa toivottaen,
Hiski ja Jesse

Äänenavauslaulu

K. Salmijärvi

♩ = 118

F C G

Ää - ni täy - tyy a - va - ta, jot - ta voi - si
C F C G

lau - lel - la, hi - hit - tää ja ho - hot - taa, sil lä kur - kun,
C C G

kur - kun au - ki saa. (sano)

A C

1. Hi - hi - hi - hi - hii (Hi - hi - hi - hi - hii)
G

Hah - hah - hah - hah - haa (Hah - hah - hah - hah - haa)
G

Heh - heh - heh - heh - hee (Heh - heh - heh - heh - hee)
C

Hoh - hoh - hoh - hoh - hoo (Hoh - hoh - hoh - hoh - hoo)

2. Ääni täytyy avata...

Mummum mummum mummo
Mimmim mimmim mimmi
Mämmäm mämmäm mämmi
Mymmym mymmym myy

3. Ääni täytyy avata...

Jäkäti jäkäti jää
Jukuti jukuti juu
Jykyti jykyti jyy
Jököti jököti jöö

4. Ääni täytyy avata...

Hyvää päivää
Mitäs sulle kuuluu?
Kiitoksia hyvää
Tervetuloa!

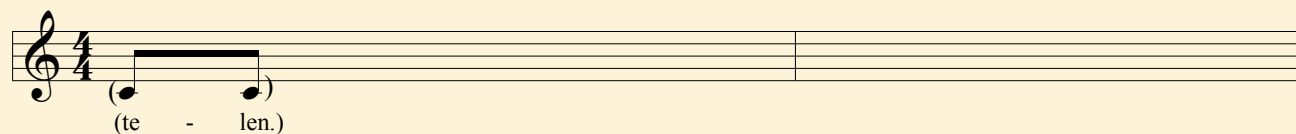
Kappaleessa opetellaan äänteiden selkeää lausumista, vastavuoroisuutta ja kuuntelutaitoja. Säkeistöissä lapset toistavat esilaulajan laulamat sanat. Lapsi oppii matkimaan laulussa esiintyviä tavuja sekä odottamaan omaa vuoroaan. Säkeistön yksinkertainen laulumelodia on helppo toistaa. Esilaulaja voi keksiä omia säkeistöjä, joita lapset toistavat. Äänteiden lisäksi säkeistöihin voi keksiä erilaisia liikkeitä.

Matomoottori

K. Salmijärvi

♩ = 127 C

G

A C

Dm

1. Ma - to ma - ta - la

ma - tol - la ma - te - li, (tuo)

Am

G

Ma - to ma - ta - la

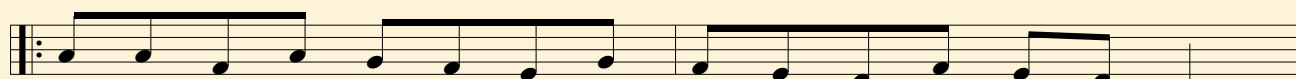
ka - ve - rei - ta kat - se - li.

B F

C

G

C

Ma - to ma - ta - la mä oon mä lui - ker - te - len ruo - hik koon.

F

C

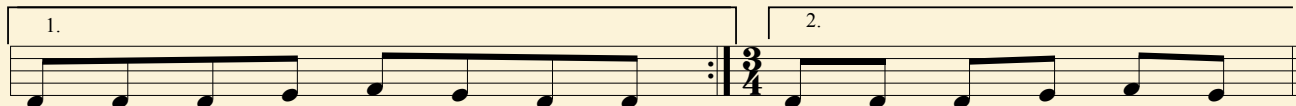

Ve - nyt - te - len,

voi - mis - te - len,

G

G

1. hän - nän - pää - tä pyö - rit - te - len.

2. hän - nän - pää - tä pyö - rit

2. Mato matala maantiellä mateli
tuo mato matala autoja väisteli

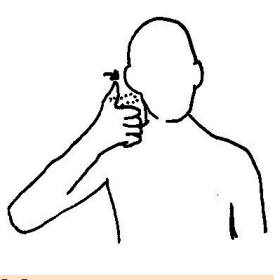
Mato matala mä oon...

3. Mato matala metsässä mateli
tuo mato matala mustikoita maisteli

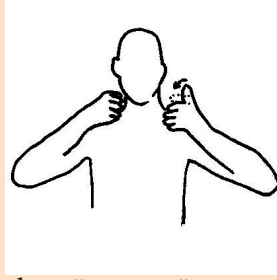
Mato matala mä oon...

4. Mato matala mullassa mateli
tuo mato matala koloonsa nukahti

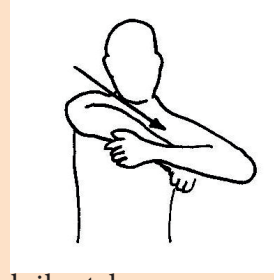
Mato matala mä oon...

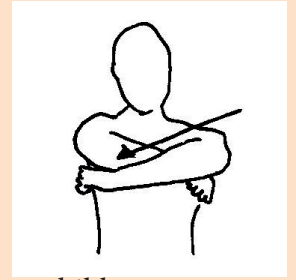
Mato mata-

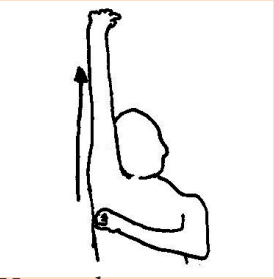
-la mä oon mä

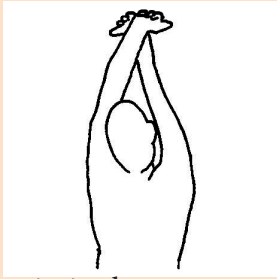
luikertelen

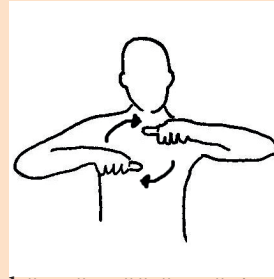
ruohikkoon

Venyttelen,

voimistelen,

hännänpäätä pyörittelen

Matomoottori on leikkikeskeinen laulu. Säkeistöjen lapsilähtöinen leikkiosuus on mukana tempaava ja antaa lapselle mahdollisuuden käyttää mielikuvitustaan ja toteuttaa itseään. Yhteisöllisyyden tunnetta luo se, että lapset oppivat uusia ”matomootteoreita” toisiltaan. Kertosäkeistön leikki harjoittaa mm. peukaloiden hienomotoriikkaa ja siinä esiintyvä kehon keskiviivan ylitys harjoittaa karkeamotorisia taitoja.

Luonnon kulta

M. Lampela & K. Salmijärvi

♩ = 98

A Bm F#m

1. Kuin-ka luon - to ruok - kii it - se - ään? Me - ne

Em Bm

met - sään, siel - lä sel - vi - ää.

Bm F#m

Puu maa - han kaa - tuu, sii - hen jää,

Em Bm

maa - tuu ja hä - vi - ää.

B G Bm

Vä - hi - tel - len muut - tuu mul - lak - si,

G A Bm

luon - non, luon - non o - mak - si kul - lak - si. (Vä - hi - tel - len)

G A Bm

2. Kuinka luonto ruokkii itseään?

Mene metsään, siellä selviää.

Marjat maahan putoaa,

kirkas väri pian katoaa.

Vähitellen muuttuu mullaksi...

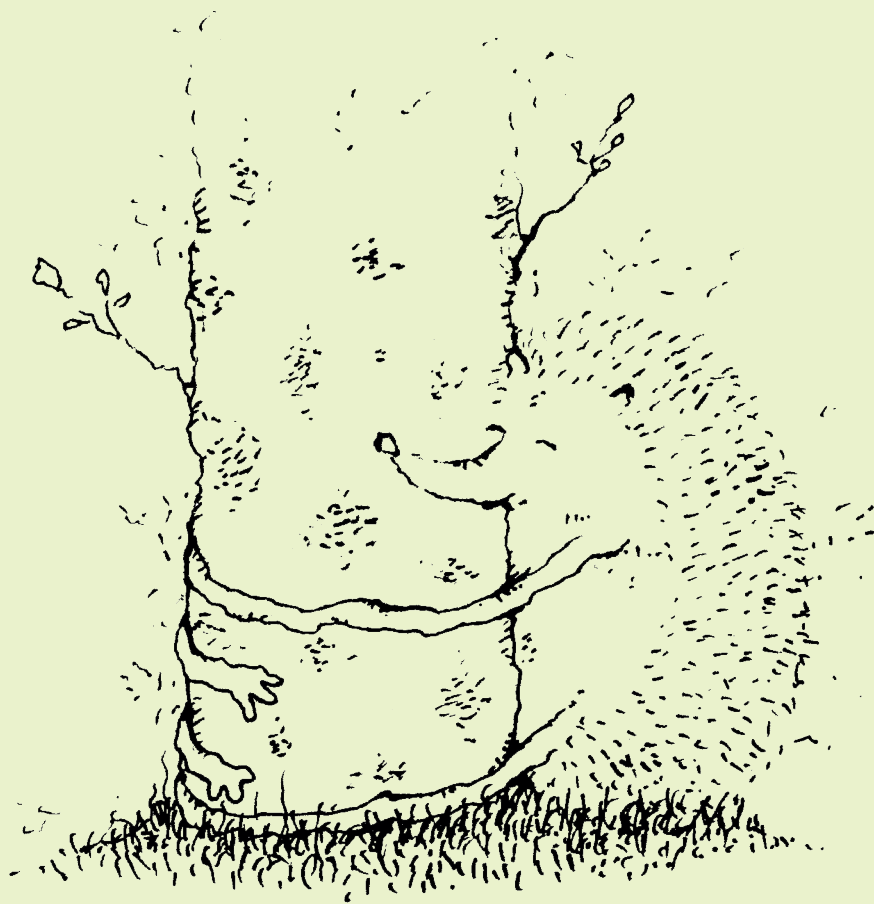
3. Kuinka luonto ruokkii itseään?

Mene metsään siellä selviää.

Linnun lento katkeaa,

se sammaleelle putoaa.

Vähitellen muuttuu mullaksi...

Luonnon kulta käsittelee kuolemaa luonnon kiertokulun kautta. Vaikka laulu ei itsessään ota kantaa elämäkatsomuksellisiin kysymyksiin, on se omiaan herättämään ajatuksia ja keskustelua. Kappaleessa esitellään myös ravintoketjun pääpiirteet. Luonto on oiva aihe, jonka kautta voi helposti käsitellä vaikeitakin asioita.

Ruuneperi

M. Lampela

Rehvakkaasti D

A

Ruu - ne - pe - ri - pe - ri - pe - ri ru - no - ja ke - ri - ke - ri - ke - ri

D

A

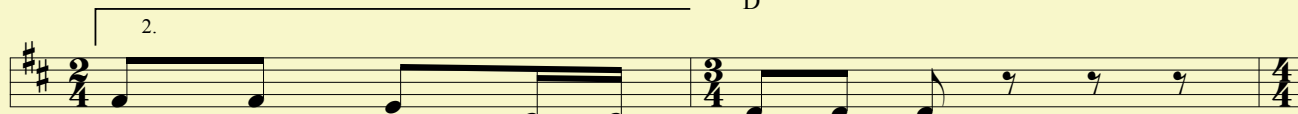

suu - res - ta ru - no - lan - ka - rul - las - ta, HEI!

D

A

D

Suo - men maas - ta ja mul - las - ta

A

D

A

D

1. Ru-no - ja aa - mul - la kir - joit - ti, ru - no - ja päi - väl - lä kir - joit - ti,

A

D

G

A

D

ru - no - ja il - lal - la kir - joit - ti ja sit - ten joi tort - tu - ka - ha - vit.

2. Ruuneperi peri peri...

Pieniä sanoja kirjoitti
suuria sanoja kirjoitti
valtavia sanoja kirjoitti
ja sitten joi torttukahavit

3. Ruuneperi peri peri...

Maammelaulun kirjoitti
Vänrikki Stoolin kirjoitti
nimensä allekirjoitti
ja sitten joi torttukahavit

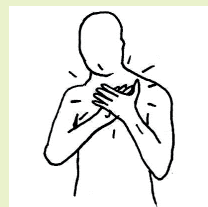
Ruuneperi peri
peri...

HEJ!

Ruuneperi peri
peri...

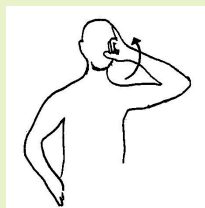

Suomen maasta
ja mullasta

1.

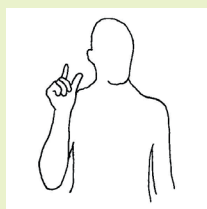

Runoja aamulla
kirjoitti...

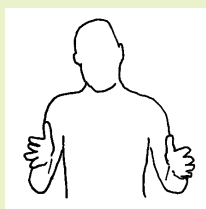

...ja sitten joi
torttukahavit

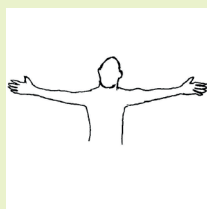
2.

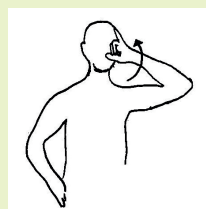
Pieniä sanoja
kirjoitti

...suuria sanoja
kirjoitti

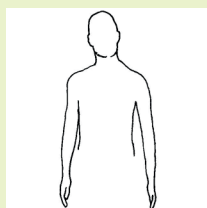

...valtavia sanoja
kirjoitti

...ja sitten joi
torttukahavit

3.

Maamme-lau-
lun kirjoitti

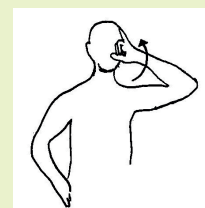
...Vänrikki
Stoolin kirjoitti

...nimensä
allekirjoit-

-ti!

Ja sitten joi
torttukahavit

Laulu tutustuttaa kuulijan hausalla tavalla J. L. Runebergin elämään. Kappaleessa käsitellään matemaattisen orientaation alueelta mm. vastakohtia ja kokoja. R-kirjaimen toistuva käyttö ja alkusoinnit kehittävät kielellisiä taitoja.

Joulu juoksee

K. Salmijärvi, M. Lampela &
Nukun Sanataidekoulun lapset

$\text{♪} = \text{♪}^3$

1. Jou - lu juok - see, juok - see

min - ne? (Kauppaan) Jou - lu

juok - see, juok - see kaup - paan. Jou - lu

juok - see, juok - see kaup - paan. Jou - lu

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It consists of four staves of music. The first staff begins with a treble clef, a key signature of two flats, and a 4/4 time signature. A tempo marking above the staff shows a quarter note equal to a triplet of eighth notes. The melody starts with a quarter note G4, followed by a quarter note F4, a quarter rest, and a quarter note E4. A double bar line with repeat dots follows. The second staff continues with a quarter note D4, a quarter note C4, a quarter rest, and a quarter note B3. The third staff has a quarter note A3, a quarter note G3, a quarter note F3, and a quarter note E3. The fourth staff has a quarter note D3, a quarter note C3, a quarter note B2, and a quarter note A2. Chord changes are indicated by Cm and Gm above the staff. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes. The piece ends with a double bar line and repeat dots.

Yleisölle esitetään kysymys ”minne”, johon lapset keksivät vastauksia. Vastaus kysymykseen lauletaan yhdessä. Viimeisessä säkeistössä kysytään ”miksi” ja laulu loppuu vastaukseen ”siksi”.

”Joulu juoksee” osallistaa lapsia ja rohkaisee heitä käyttämään mielikuvitustaan. Yksinkertainen melodia on helppo laulaa. Kappaleen sanat ovat helposti muokattavissa myös joulu-teeman ulkopuolelle - mikä muu voi juosta?

Jouluaatto Australiassa

M. Lampela

A $\text{♩}^3 = 116$

A7

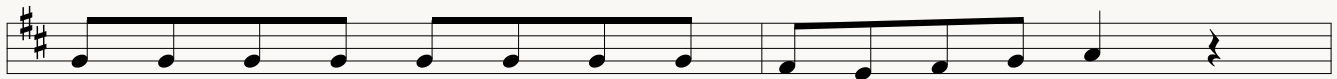
D

1. I - sä gril - laa jou - lu - ruo - kaa, mum - mo ot - taa au - rin - ko - a,

G

D

äi - ti heit - tää ko - ko - vol - tin lai - ne - lau - dal - la.

A7

D

Lap - set lau - laa jou - lu - lau - lun, pap - pa komp - paa ki - ta - ral - la,

G

D

A7

D

var - paat peit - tyy kuu - maan hiek - kaan me - ren ran - nal la.

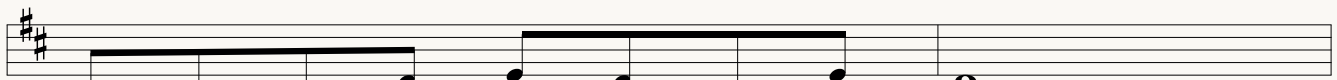
B F#m

Jou - lu - aat - to Aus - tra - li - as - sa,

A

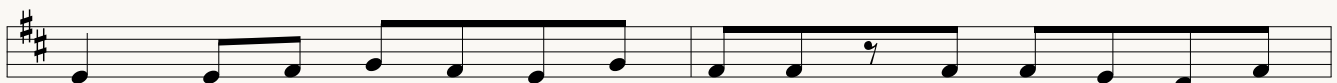
D

Pu - kin tu - lo - a nyt oo - te - taan.

A

Bm

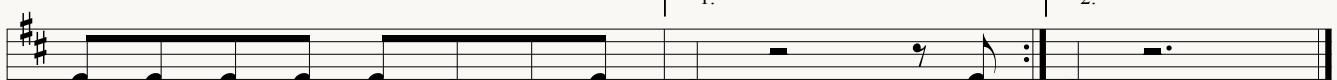

Saa - puu - ko me - ri - he - vo - sel - la vai len - tä - väl - lä

A/C#

D

D

ken - gu - rul - la lah - jat pus - sis - saan

On saan

2. Taas on tullut helleaalto joulunvieton keskelle
varjopaikka pesäpuussa pikkulinnuille
Antaa auringon vaan paistaa, hellitellä lämmöllä,
jouluaatto paras juhla keskikesällä

On jouluaatto Australiassa...

Laulun vinksahnut ja värikäs maailma haastaa lapsen kyseenalaistamaan ja ruokkii mielikuvitusta. Totuttujen ajattelutapojen kyseenalaistaminen voi herättää keskustelua kulttuurillisista eroista ja niihin suhtautumisesta. Omien laulujen avulla voi hauskaasti käsitellä vuodenaikoja tai niihin liittyviä juhlapyhiä.

